

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1850/2022
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Младен Васић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Водовод“ Врање, кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Стојан Илић, адвокат из ..., ради утврђења постојања радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5456/21 од 17.03.2022. године, у седници одржаној 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5456/21 од 17.03.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 222/21 од 28.09.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог почев од 30.07.2016. године, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на одговарајуће радно место и распореди на рад у оквиру његове школске спреме. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 157.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 5456/21 од 17.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 136.500,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Одлучујући о ревизији у смислу члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, у вези члана 231. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог први пут засновао радни однос на одређено време уговором о раду од 14.05.2013. године, ради обављања послова помоћника По истеку овог уговора тужилац је са туженим закључивао више уговора о раду на одређено време тако да је у периоду од 15.05.2013. године до 13.01.2014. године, обављао послове помоћника ... а након тога закључно са 30.07.2016.године, обављао је послове ... у ... сектору. Радни однос тужиоца код туженог трајао је укупно три године, два месеца и 15 дана. Након истека трајања сваког појединачног уговора закљученог на одређено време тужени је доносио решења о отказу уговора о раду против којих тужилац није подносио тужбу ради заштите својих права. Утврђено је да је тужени током поступка истакао да према Закону о буџетском систему није могао засновати радни однос са новим лицима, да је тужени увек имао максимални број запослених, да није било слободних радних места, да је радно место ... било систематизовано са једним извршиоцем и било попуњено лицем ангажованим на неодређено време. Радни однос тужиоца престао је истеком последњег решења туженог од 29.07.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, обављао код туженог исте послове који су систематизовани актом послодавца и који се обављају стално и континуирано у оквиру делатности послодавца, у трајању дужем од 24 месеца, па је дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време применом одредбе члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 75/14). Зато је поништио као незаконито решење о престанку радног односа и обавезао туженог да тужиоца врати на рад.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за утврђење да је дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, налазећи да је првостепени суд одлучујући о захтеву тужиоца применивши одредбе Закона о раду пропустио да примени одредбе Закона о буџетском систему с`обзиром на то да је тужени корисник јавних средстава. По оцени другостепеног суда наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време, у радни однос на неодређено време применом одредбе члана 105. цитираног закона.

Врховни касациони суд сматра да се ревизијом тужиоца неосновано указује да је побијена пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14 од 21.07.2014. године) прописано је да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.), односно да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.), да се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом из става 2. (став 3.) и да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање 5 радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

У конкретном случају тужилац је на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време обаваљао исте послове, а решењем туженог од 29.07.2016. године тужиоцу је престао радни однос заснован уговором о раду на одређено време због истека рока на који је закључен, то се у конкретном случају примењују наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе. Правилан је закључак другостепеног суда да у конкретном случају није било услова да радни однос тужиоца на одређено време по сили закона прерасте у радни однос на неодређено време. С`тога су без утицаја ревизијски наводи тужиоца о погрешној примени материјалног права.

Наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из тих разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

На основу одредбе члана 414. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију јер ови трошкови нису били потребни ради вођења парнице, сходно члану 154. став 1. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић